

Vi har set resultaterne på tv og i de øvrige medier.

Vi ved, at der stort set hver dag året rundt bliver begået frygtelige og utilgivelige overgreb og drab på uskyldige civile. Vi har nok haft en tendens til at betragte hændelserne som en del af den internationale uorden, en uorden, der hersker uden for vores dørtærskel. Vi kan høre og læse og se så meget til terror, at vi tænker mindre og mindre over det. Værst er det, at vi bliver mindre og mindre berørt af, at børn og voksne dagligt bliver maltrakteret og dræbt i, hvad vi betragter som hændelser, som vi trods vor gode vilje ikke kan gøre noget ved.

Jeg var selv i luften, da flykaprerne fløj ind i World Trade Center og Pentagon; jeg landede sikkert i Grønland, mærket af det chok og den mistroiskhed, der herskede blandt folk. Hvor mange katastrofefilm har filmindustrien ikke produceret, så intet under at mange i første omgang troede, at det faktisk var en amerikansk film, man så på skærmen.

Mange har talt om, at verden ændrede sig den 11. september. Ja, vores forestillinger om verden og vore medmennesker ændrede sig, og vores tillidsfulde hverdag i forhold til verden omkring os ændrede sig den dag.

Men som statsministeren sagde i tirsdags, så skal en så alvorlig tragedie ikke ændre på vores demokratiske fundament, på vore åbne samfund, ej heller på de frihedsrettigheder, vi har opnået og stadig kæmper for.

Personlig undrede jeg mig over, at det angiveligt så professionelle og perfekte efterretningssvæsen i USA og den vestlige verden som sådan kunne overse den fare, der udløste tragedien i USA.

Jeg kan selvfølgelig støtte de bestræbelser, der nu er i gang i Danmark for at forbedre beredskabet her. Og jeg vil også i den forbindelse appellere til den danske regering om som den hovedansvarlige for beredskabet i Grønland at sørge for en meget tæt kontakt til de grønlandske myndigheder i udformningen af en fornyet og mere effektiv beredskabsplan set i lyset af det skete, en beredskabsplan, som naturligvis skal omfatte den nordlige del af riget.

Grønlands Landsting indledte sin efterårs-samling den 21. september, og som det vil vides, er der sket en rokadé af det grønlandske landstyre, hvoraf tre ud af syv landsstyremedlemmer, ministre kaldet her i Danmark, er blevet skiftet ud, dette som følge af en ny ledelse i det parti, jeg repræsenterer herinde. Nogle har kaldt

det et generationsskifte, og andre har kaldt det fornyelse i det grønlandske politiske liv.

Ja, det er vel begge dele. Det bliver spændende at se, hvorledes fornyelsen vil udmønte sig. Der hersker ingen tvivl hos os om, at vi har behov for visse og mange strukturelle ændringer og fornyelser på det fiskerimæssige område, på trafikområdet i Grønland og for en nytænkning på boligområdet, hvor vi har et stort efterslæb.

Debatten i Grønland går på større selvbestemmelse inden for rigsfællesskabet. Som bekendt og som statsministeren også var inden på i åbningstalen, er vores selvstyrekommission i god gænge og har netop afholdt en halvvejskonference i Nuuk. Ja, hvad er en halvvejskonference? Det er for at snakke lidt om: Hvor langt er vi nået, og hvor skal vi hen? Og jeg er ikke helt sikker på, at vi helt ved det selv. Men vi har en åben dialog om det.

Det skal dog ikke være nogen hemmelighed, at Grønland ikke ønsker at springe over, hvor gærdet er lavest, når det kommer til realitetsforhandlinger om et øget selvstyre. Det regner vi med sker inden for de næste par år.

Økonomien er som i alle andre lande helt afgørende for, hvilken grad af selvbestemmelse vi kan opnå.

Mange af de gode og flotte intentioner, der udtrykkes under møderne i vores selvstyrekommission, støder panden mod en mur, eller i hvert fald den største af de mure, vi måtte støde ind i: vores økonomiske afhængighed af Danmark.

Jeg har sagt det mange gange herinde: Vore indtægtskilder er fiskeriet og turismen. Det er stort set, hvad vi har. 60 pct. af vores finanslov dækkes af det danske bloktilskud, et bloktilskud, som ingen eller næsten ingen herinde anfægter. Endvidere har jeg i flere tilfælde gjort Tinget opmærksom på, at vort land ligger i den øverste ende blandt Danmarks handelspartnere, og at vi faktisk bruger ca. 75 pct. af det danske bloktilskud hos danske virksomheder i Danmark.

Dette faktum fjerner ikke den målsætning, at vi på mange områder arbejder for at gøre vort samfund økonomisk selvberende. For det er faktisk ikke til at holde ud år efter år at konstatere, at vor levestandard ville falde drastisk uden vores på mange måder gode og gensidigt respektfulde relation til et af de rigeste lande i verden.

Vi har mange gode grunde til at værdsette den ligeværdige diskussion og forhandling, der præger forholdet mellem os, ikke mindst når vi